

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 23.2.2011

Aika: 23.2.2011 klo 12.00 – 16.00

Paikka: Opetusministeriö, Meritullinkatu 10, neuvotteluhuone Kalevala

Läsnä: Hannu Sirén, OKM, puheenjohtaja

Ilmari Hyvönen, OKM

Ari Ilkka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto

Harriet Kurtén, Åbo Akademi

Klaus Lindberg, CSC

Mikko Markkola, Tampereen yliopisto

Jouko Paaso, Oulun ammattikorkeakoulu

Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu

Mirja Pöhö, Hämeen ammattikorkeakoulu

Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto

Ahti Planman, CSC, asiantuntijajäsenenä

Tuija Raaska, CSC ohjausryhmän sihteeri

Pekka Linna, CSC, ohjausryhmän sihteeri

Poissa: Markku Suvanen, OKM

Vierailijat:

Sami Hautakangas, TY, OPI-ohjausryhmän puheenjohtaja, läsnä kohdan 5 ajan

Risto Ilomäki, LAMK, KA-pilotin ohjausryhmän jäsen, läsnä kohdan 3 ajan

Tomi Mäkelä, HY, JURE-projektin ohjausryhmän puheenjohtaja, läsnä kohdan 2 ajan

Asialista

1. Kokouksen järjestäytyminen (12:00 - 12:10)

1.1 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Sovittiin, että työjärjestykseen tehdään sellainen muutos, että päivitettävä perussetti käsitellään kunkin osahankkeen kohdalla.

1.2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut verkossa luettavana http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat/OR_PK_30-11-2010

Ohjausryhmä hyväksyi pöytäkirjan muutoksitta.

2. TUTKI-osahanke ja JURE-projekti (12:10-12:50)

2.1. TUTKI-työryhmän raportti "Tunnusluvut ja tiedontarpeet"

Tuija Raaska kertoi, että edellisessä kokouksessa 15.12. valmistuvaksi luvattu TUTKI-työryhmän "Tunnusluvut ja tiedontarpeet" -raportti valmistui aikataulussa ja on toimitettu OKM:ään vuoden lopussa.

Raportti on luettavissa sivulla <http://raketti.csc.fi/tutki/ajankohtaista>. Raportissaan työryhmä on kartoittanut korkeakoulujen tutkimukseen sekä tutkimus-, kehitys-, ja innovaatiotoimintaan kohdistuvaa tiedonkeruuta. Työryhmä esittää, että tiedonkeruu tulisi keskittää OKM:n koordinoitavaksi ja sen tulisi perustua korkeakoulujen yhteiseen tietovarastoon. Lisäksi työryhmä esittää ehdotuksen yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta kerättäviksi perustunnusluvuiksi.

Ohjausryhmä merkitsi raportin tiedoksi. Puheenjohtaja kertoi, että OKM tulee huomioimaan raportin yhtenä tausta-asiakirjoista, joita käytetään yliopistojen uuden rahoitusmallin valmistelun pohjana.

2.2. JURE-projektin tilannekatsaus

Tomi Mäkelä, HY, JURE-projektin ohjausryhmän puheenjohtaja, esitteli JURE-projektin etenemistä.

JURE-projektissa on toiminut useita työryhmiä, jotka ovat tarkastelleet ja suunnitelleet kansalliseen julkaisurekisterin rakentamisen eri osa-alueita vuoden 2010 aikana.

JURE -projektissa on työryhmien työn tuloksena valmistunut seuraavat kansallisen julkaisurekisterin esisuunnitteluraportit:

- suunnitelma julkaisurekisterin sisältökentiksi <http://raketti.csc.fi/jure/tyoryhmat/Sisaltotyoryhma>
- suunnitelma käytettäväksi tieteenalaluokituksiksi <http://raketti.csc.fi/jure/tyoryhmat/Tieteenalaluokitus>
- selvitys sitaatioindeksien käyttömahdollisuuksista <http://raketti.csc.fi/jure/tyoryhmat/sitaatioindeksi>

Parhaillaan on työn alla julkaisutietojen keräämiseen liittyvä pilotointi, josta valmistuu raportti helmikuun lopussa, lisäksi toimintansa on kuun alussa aloittanut taiteellisen toiminnan työryhmä, sekä sitaatioindeksityöryhmä II.

JURE-projekti on jaettu kahteen aliprojektiin (JURE I ja JURE II). JURE I aliprojektissa suoritetaan sisältötyöryhmän ehdotuksen mukainen laajempi julkaisutiedonkeruun osalta. JURE II aliprojektissa on tavoitteena lähteä kuvaamaan pidemmän aikavälin tavoitetilaa (JUREII). Tomi Mäkelä kertoi lisäksi, että alkuperäisen tavoitteen lisäksi työn alle ja seurattavaksi on JURE-projektin yhteyteen käynnistynyt Julkaisuforum-hanke, joka saa työnsä valmiiksi vielä kuluvan vuoden aikana.

Ohjausryhmä keskusteli projekti etenemisestä, merkitsi etenemisen tiedoksi ja kiitti projektia tuotteliaisuudesta.

2.3. JURE-projektin ohjausryhmän kokoonpanon täydentäminen

JURE-projektin ohjausryhmä ehdottaa, että ohjausryhmä kokoonpanoa täydennetään yliopistokirjastojen verkoston edustajalla (verkoston uusi puheenjohtaja Mirja Iivonen).

Ohjausryhmä päätti, että JURE-projektin ohjausryhmää täydennetään esityksen mukaisesti.

3. KOKOA-osahanke (12:50-13:30)

3.1. Osahankkeen eteneminen

3.1.1 KA-pilotin tulokset ja tulosseminaari 4.2.

- KA-pilotin ohjausryhmän jäsen rehtori Risto Ilomäki esitteli pilotissa saatuja kokemuksia
- KA-pilotin tuottamat materiaalit ovat luettavissa sivulla <http://raketti.csc.fi/kokoa/pilotti/kartturimalli2>

Rehtori Risto Ilomäki esitteli FUASin (Hämeen, Lahden ja Laurea-ammattikorkeakoulun muodostama strateginen liitto) kesäopintojen toteuttamisen kohdearkkitehtuuriprojektia, joka oli yksi osaprojekti KA-pilotti-projektissa. *Kesäopintojen toteuttamisella* viitataan toimintaketjuun, joka alkaa kesäopintojen tarjonnasta päättämisestä ja päättyy kesäopintojen tilastointiin. Risto Ilomäki kertoi, että tehdyn työn varsinaiset edut realisoituvat vasta 2011 kesän koulutus-pilotissa, kun koulutus- ja tarjontavolyymit kasvavat. Lopuksi rehtori Risto Ilomäki esitteli Lahden ammattikorkeakoulun johtamisjärjestelmäportaalin toimintaa havainnollistuksena siitä, miten kokonaisarkkitehtuurityön hyöty saadaan vietyä arkipäivään ja tietovarastoinnin edut osana sitä näkyviksi korkeakoulun toimijoille.

Ohjausryhmä merkitsi alustuksen tiedoksi.

Ohjausryhmä keskusteli alustuksen pohjalta kokonaisarkkitehtuurityön hyödyllisyydestä ja sen etujen esille saattamisesta, ja vaikeudesta, joka liittyy tietovarastointiin, etenkin tarvittaviin tietosisältöihin kun korkeakouluilla on nyt sekä oma tietovarastonsa tiettyjen tietojen hallinnointiin että XDW-tietovarasto, jota rakennetaan korkeakoulujen raportointiin. Olisi tarpeellista määritellä raportoinnin perustietotarpeet ja tietovirrat eri viranomaisten välillä ja tätä on jo tehtykin; toisaalta nähtiin tarpeelliseksi väliarastointitaso.

Ohjausryhmä päätti, että CSC valmistelee ripeässä tahdissa esityksen ryhmäksi, jossa korkeakoulujen ja eri viranomaisten (ainakin KELA ja Tilastokeskus ja muut asiaankuuluvat tahot) ja tämä ryhmä kokoontuu kartoittamaan tietovirtoja korkeakoulujen ja viranomaisten välillä tavoitteenaan jatkorakentaa XDW-tietovarastosta viranomaistietovarasto.

3.2. IT-benchmarking

Ahti Planman kertoi IT-benchmarking-työn vaiheesta. Benchmarking-kysymykset ovat valmiina ja kysely on tarkoitus suorittaa maaliskuun 2011 aikana.

Ohjausryhmä keskusteli siitä, kuuluvatko nämä IT-toimintaa kuvaavat tiedot raportoinnin "perustietoihin", ja tarvitaanko näiden tietojen keräämiseksi XDW-käsitelmällisiin laajennus. Ohjausryhmä jätti perustettavalle pelisääntöryhmälle mietittäväksi, missä menee rajaus "perustietoihin" ja muihin tietoihin.

Ohjausryhmä päätti, että tämä ensimmäinen benchmarkkauskierto tehdään osana KOKOA-osahanketta. Pidemmän tähtäimen suunnitelmana on kuitenkin jatkuva, vuosittain toistuva toiminto XDW-tietovarastoon.

4. Yleiset asiat (13:30 – 14:00)

4.1 OKM:n ajankohtaiset asiat

Asia käsiteltiin kohdan 6 jälkeen.

Puheenjohtaja Sirén kertoo OKM:n ajankohtaisista asioista mm. tietohallintolain käsittelyn etenemisestä. Lain 1. käsittely meni läpi 22.2., mutta todettiin, että sen merkitystä hankkeelle on vielä hankala arvioida, etenkin kun yliopistot eivät kuulu lain piiriin.

Päätösesitys: Ohjausryhmä merkitsi asian tiedoksi.

4.2. Hankkeen taloustilanne

Klaus Lindberg esitteli hankkeen taloustilanteen ja arvion vuosien 2011-2012 menoista.

Ohjausryhmä merkitsi tilannekatsauksen tiedoksi. Puheenjohtaja totesi, että OKM on varautunut esityksen mukaisiin kustannuksiin ja toisaalta, että asioita alkaa tapahtua myös muulla ulkoisella rahoituksella (mm. ESR-rahoitus OPI:n TIPTOP-projektiin).

4.3. RAKETTI-pelissäntöryhmän perustaminen, toimeksianto ja organisointi

Edellisessä kokouksessaan ohjausryhmä antoi CSC:n tehtäväksi valmistella OPI-osahankkeen PELISÄÄNTÖ-työryhmän muuttamista toimimaan kaikkien osahankkeiden näkökulmasta. Tuolloin päätettiin, että ryhmälle laaditaan toimeksianto ja valmistellaan ehdotus ryhmän laajennetuksi kokoonpanoksi.

Tuija Raaska esitteli ehdotuksen pelissäntöryhmän toimeksiannoksi ja kokoonpanoksi. Pelissäntöryhmän toimeksianto:

- OPI-pelissäntöryhmän työn jatkaminen
- korkeakoulujen välisen puitesopimusehdotuksen laatiminen
- hallintamalli yhteisille määrityksille
- korkeakoulujen yhteisten hankkeiden hanke- tai projektisalkku
- yhteistyön periaatteiden suositukset
- vaihdantatalouden kuvaaminen

Pelissäntöryhmän toimeksiantoon ei kuulu sopimuksen hyväksyttäminen tai täytäntöönpano.

Ohjausryhmä keskusteli esityksestä ja päätti, että ehdotettu toimeksianto rajauksineen ja kokoonpano hyväksytään, sillä lisäksi, että työhön osallistuvat FUCIO- ja AAPA-verkoston pääsihteerit. Verkostoilta tiedustellaan, voivatko pääsihteerit toimia pelissäntöryhmän sihteeristönä.

5. OPI-osahanke (14:30 – 15:00)

5.1. OPI-osahankkeen eteneminen

OPI-osahankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja Sami Hautakangas esitteli hankkeen tilanteen

- Kevään suuri ponnistus on arkkitehtuurin määrittely eli ARKKI-työ
 - 15 korkeakoulujen asiantuntijaa tekee töitä lähi- ja etäjaksoissa kevään mittaan
 - Työskentely huipentuu maaliskuun taitteessa pidettävään arkkitehtuurileiriin (joko viiden päivän jakso tai kaksi kolmen päivän jaksoa)
 - Työskentelyn tuloksena syntyy korkean tason prosessi-, palvelu- ja tietojärjestelmäkartat sekä selvitys opetus- ja opiskeluprosessien operatiivisten tietomallien kehittämistarpeista

- Arkkitehtuurityön rinnalla on käynnissä konkreettisia kehitysprojekteja, joissa
 - Tarkennetaan arkkitehtuurikuvausta valituilta osin
 - Toteutetaan konkreettisia järjestelmäratkaisuja

Ohjausryhmä keskusteli alustuksen jälkeen seuraavista aihepiireistä:

- Missä ovat opetuksen ja opiskelun prosessien rajat: tilahallinto, taloushallinto – täytyykö korkeakoulun kaikki prosessit kuvata?
 - o rajat piirretään
 - mitkä prosessit ovat kartan sisällä
 - mitkä ovat kuvattuun kenttään liittyviä prosesseja: näihin määritellään rajapinnat
 - mitkä prosessit eivät liity suoraan kuvattuun alueeseen
- Täydennyskoulutuskokonaisuuden perustamisen prosessissa esitellään tietojärjestelmäkokonaisuuksia ja niille Tampereen yliopiston sisäisessä kehitystyössä annetut loogiset nimet
 - o ARKKI-leirillä tehdään ehdotus eri tietojärjestelmäkokonaisuuksien kattamasta alueesta ja termeistä, joita käytetään kun näihin kokonaisuuksiin viitataan
- Arkkitehtuurityön tuloksena yksittäiselle korkeakoululle tarjoutuu skeema, korkeakoululaitoksen näkökulmasta tilanne on toinen:
 - o tässä työssä määritellään korkeakoulujen järjestelmien ja viranomaisjärjestelmien väliset suhteet
 - o tehdään perusmääritykset, joita sen jälkeen sitten noudatetaan
 - o tämä koskee esimerkiksi KSHJ-projektia

Ohjausryhmä

- o *merkitsi alustuksen tiedoksi*
- o *keskusteli osahankkeen etenemisestä*
- o *totesi, että arkkitehtuurityö on erittäin tärkeä ponnistus.*
- o *totesi lisäksi, että arkkitehtuurityöprosessin viestinnässä tulee tuoda selkeästi esille, että*
 - *ARKKI-leirin tuloksena ei synny virallista viitearkkitehtuuria*
 - *hyväksyntä on erillinen asia, jota ei käsitellä ARKKI-työn yhteydessä*

5.2. OPI -osahankkeen viestintä

- OPI-osahanke on saanut kritiikkiä viestinnän osalta
- OPI-ohjausryhmä on päättänyt kokouksessaan 8.2. joukosta toimia, joilla
 - hankkeen valmistelun ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä lisätään
 - hankkeessa tehtävä työ hahmottuu helpommin kehitystyöhön osallistumattomalle korkeakoulun edustajalle

Ohjausryhmä piti osahankkeessa tehtyä työtä viestinnän kehittämiseksi oikean suuntaisena mutta korosti sitä, että siinä on tarpeen selkeämmin esille osahankkeen tavoitteen muuttuminen tietojärjestelmähankeesta uuden paradigman mukaiseksi.

5.3. OPI-osahankkeen ohjausryhmän täydentäminen

- OPI-osahankkeen ohjausryhmä ehdottaa, että ohjausryhmän kokoonpanoa täydennetään kahdella uudella jäsenellä
 - SAMK:n opintoasiain päällikkö Janne Santala
 - perustelu: Janne Santalasta on syksyn 2010 aikana tullut eräs keskeisistä toimijoista OPI-hankkeen valmistelutyössä
 - opetushallituksen edustajan nimeäminen
 - KSHJ-hankkeen käynnistymisen myötä on syytä tiivistää yhteistyötä opetushallituksen suuntaan

Ohjausryhmä päätti asiasta esityksen mukaisesti.

5.4. OPI-osahankkeeseen liittyviä muita asioita

- Mikko Markkola esitteli Tampereen yliopiston koulutusuudistushankkeen
 - Tämä ilmentää sitä muutosprosessia, joka korkeakoulun sisällä on käynnissä
- Sami Hautakangas esitteli Tampereen yliopistossa tehdyn analyysin täydennyskoulutuskokonaisuuden perustamisen prosessista ja tämän prosessin tietojärjestelmäkytkennöistä
 - Tämä antaa kuvan siitä tietojärjestelmäkytkentöjen konkretiasta, jossa koulutussuunnittelu, opetustarjonta ja opiskelu tapahtuvat

Ohjausryhmä keskusteli esityksen pohjalta siitä, kuinka koulutuksen uudistustyössä tietohallinto ja tietojärjestelmien muuttaminen kytkeytyy muutosjohtamiseen: yhden prosessin kehitystyössä täytyy olla mukana edustajia lähes kaikista osaprosesseista.

6. XDW-osahanke (15:00 - 15:30)

6.1. Käsittemallityö siirtyy CSC:n ylläpitoon ja hallintaan projektiorganisaatiolta

Ohjausryhmä palasi kohdassa 3 käynnistyneeseen keskusteluun XDW-osahankkeesta.

XDW-osahankkeen nykyinen ohjausryhmä on saanut työnsä päätökseen ja muodostaa jatkossa ohjausryhmän sijaan asiantuntijaverkoston. Käsittemallin hallinta- ja ylläpito siirtyy CSC:n organisaatioon projektiorganisaation sijaan. Hallinta- ja ylläpitotehtävän lisäksi CSC jatkaa asiantuntijaverkoston tuella edellisessä kokouksessa ehdotettua ja hyväksyttyä koodistojen yhtenäistämistä.

Ohjausryhmä päätti, että esityksen mukaisesti käsittemallin hallinta- ja ylläpitotyö siirtyy hankeorganisaatiolta CSC:n organisaatioon ja CSC käynnistää samassa yhteydessä koodistoihin liittyvän työn.

Ohjausryhmä keskusteli käsittemalliin hallinta- ja ylläpito- sekä käsittemallin mukaisuuden tarkastuspalvelusta ja sen tarpeellisuudesta. Ohjausryhmä antoi asian CSC:lle jatkovalmisteluun ja tuotavaksi käsittelyyn seuraavassa kokouksessa.

Ohjausryhmä kiittää XDW-osahankkeen ohjausryhmää ja erityisesti sen puheenjohtajaa Kari Välimäkeä osahankkeelle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

6.2. Jatkotoimet

XDW-osahankkeen laajempina tavoitteena on eri keskusteluissa hahmoteltu XDW:n toimimista viranomaistiedon kanavana mm. Suomen Akatemian ja Tilastokeskuksen suhteen. Hyvin tärkeänä on nähty raportointitiedon ajantasainen saatavuus.

Ohjausryhmä päätti jatkona kohdassa 3 käydylle keskustelulle, että tavoitteeksi asetetaan, että vuoteen 2015 mennessä XDW toimisi korkeakoulujen viranomaistiedon kanavana.

7. Perussetin muokkaus (15:30-16:00)

Ohjausryhmälle on lähetetty tiedoksi ehdotus hankkeen päivitetyksi perussetiksi (PPS).

Kohdassa 1 todetun mukaisesti perussetti tehtiin korjaus- ja lisäysehdotuksia osahankkeiden käsittelyn kohdalla.

8. Tiedotusasiat

Hankkeessa aloitti 15.2. osaviikkoisena hankeassistenttina Soile Pylsy Tampereen yliopistosta.

Hankkeen viestintäsuunnitelma 2011 jaettiin ohjausryhmälle tiedoksi. Ohjausryhmän toivottiin täydentävän viestintäsuunnitelmaa lähettämällä sihteeristölle lisäyksiä tapahtumiin.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset on sovittu pidettäväksi seuraavasti:

- 13.6.2011 (maanantai) klo 12-16
- 12.9.2011 (maanantai) klo 12-16
- 21.11.2011 (maanantai) klo 12-16